

RECENZE - REVIEW

MURA, L. *Internacionalizácia podnikateľskej činnosti malých a stredných podnikov vo vybranom samosprávnom kraji. Dubnica nad Váhom: Dubnický technologický inštitút, 2010, 149 strán, ISBN 978-80-89400-16-4.*

Ešte v roku 2010 sa podujal spracovať monografiu s názvom „Internacionalizácia podnikateľskej činnosti malých a stredných podnikov vo vybranom samosprávnom kraji“ Ing. et Bc. Ladislava Mura, PhD.

Predkladaná monografia identifikuje proces internacionalizácie v podnikateľskej činnosti malých a stredných potravinárskych podnikov v Nitrianskom samosprávnom kraji, charakterizuje uplatňované formy prieniku na zahraničné trhy, uvádza rozhodnutia manažmentu skúmaných podnikov. Autor venoval tiež pozornosť teritoriálnej štruktúre existujúcej i perspektívne možnej expanzie malých a stredných podnikov. Syntetizuje skúsenosti a poznatky získané realizovaným výskumom a poskytuje informácie o súčasnom trende v ich podnikaní. Zámerom publikácie je predstaviť vývoj a súčasné trendy v podnikaní agropotravinárskych subjektov zo sektoru malého a stredného podnikania, analyzovať podniky ako aktérov medzinárodného podnikania a tým rozšíriť teoretické poznatky a identifikovať praktické možnosti pre podnikateľské subjekty.

Tematické zameranie predkladanej monografie vychádza z odvetvovej orientácie autora na špecifický druh priemyslu, ktorým je potravinárstvo. Prioritou domácej hospodárskej politiky v sektore potravinárskeho priemyslu je zabezpečiť ponuku výživovo hodnotných, zdravotne bezpečných a kvalitných potravinárskych produktov, podporovať a ďalej rozvíjať výkonnosť agropotravinárskeho komplexu tak, aby v konkurenčnom boji s ostatnými členskými krajinami Európskej únie obstála.

Potravinárske podniky prešli komplikovanou reštrukturalizáciou vo svojom vývoji. Na Slovensku sa vytvorila nová štruktúra podnikovej základne, kde významné postavenie nadobudli okrem iných subjektov predovšetkým obchodné spoločnosti po predchádzajúcej transformácii a privatizácii štátnych podnikov, štátnych majetkov a jednotných roľníckych družstiev. Tento sektor zastáva významné a špecifické postavenie pri zabezpečovaní výživy obyvateľstva dodávaním kvalitných potravín, pri hospodárení s prírodnými zdrojmi.

Internacionalizácia podnikania sa stáva každodennou realitou. Krajiny strednej a východnej Európy prešli politicko-ekonomickými zmenami, ktoré položili základ pre formovanie nového geografického priestoru s ekonomickými aktivitami a podnikateľskými vzťahmi v trhovom prostredí Európskej únie. Aj to bol jeden z dôvodov na realizáciu výskumu v oblasti internacionalizácie podnikateľskej činnosti malých a stredných podnikov.

Proces a podmienky podnikania na Slovensku, ako aj v Európskej únii sa postupne menia a zdokonaľujú. Podnikatelia nadobúdajú potrebné poznatky, zručnosti, zvyšuje sa úroveň podnikateľskej profesionality a etiky. Začlenenie do jednotného európskeho trhu poskytlo

slovenským podnikom možnosť rozšíriť doterajšiu podnikateľskú činnosť. Otvoril sa priestor na úzku spoluprácu so zahraničnými partnermi mimo nášho územia.

Malé a stredné podniky majú špecifické postavenie v národnom hospodárstve každého štátu, sú dynamickým elementom trhu a flexibilné vo vzťahu k trhovým zmenám, podieľajú sa na vytváraní nových pracovných miest, zavádzaní inovácií do praxe a prispievajú k regionálnemu rozvoju. Predstavujú až 95 % zo všetkých podnikateľských subjektov na Slovensku.

Podnikanie v agropotravinárskom komplexe má takmer výlučne charakter malého a stredného podnikania. Proces internacionalizácie a vstup podnikov na zahraničné trhy bol doteraz skúmaný predovšetkým z pozície veľkých podnikov a multinacionálnych spoločností. V porovnaní s veľkými podnikmi majú však malé a stredné podniky svoje špecifiká, ktoré je nutné brať do úvahy vo väzbe na ich podnikateľskú činnosť.

Z uskutočnených rozhovorov s predstaviteľmi manažmentu podnikateľských subjektov malého a stredného podnikania autor získal relevantné informácie priamo z podnikateľskej praxe a na základe nich formuloval nasledovné okruhy prekážok, s ktorými sa stretávajú najčastejšie pri vstupovaní, resp. nevstupovaní na zahraničné trhy. Ide o deficit kapitálových zdrojov (predovšetkým finančných, ľudských), absenciu ovládania cudzích jazykov, resp. nedostatočná jazyková kompetentnosť, nedostatok skúseností s medzinárodným podnikaním a z toho plynúci psychologický strach, neschopnosť vytvárať alebo úspešne rozvíjať vzájomné vzťahy so širším podnikateľským prostredím, nedostatočné znalosti s uplatňovaním marketingového manažmentu v špecifickom medzinárodnom prostredí.

Hlavný prínos spočíva v identifikácii kľúčových determinantov internacionalizácie podnikania malých a stredných agropotravinárskych podnikov vo vybranom samosprávnom kraji na Slovensku v podmienkach aktuálnych vývojových trendov. Ďalšie prínosy:

- predkladaná monografia sústreďuje ucelenosť štúdia procesu internacionalizácie podnikateľskej činnosti a globalizačných tendencií vo väzbe na podnikanie malých a stredných podnikov,
- v syntetickej forme umožňuje holistický a hlbší pohľad na skúmanú problematiku,
- vedecká práca poskytuje prehľad o postavení malého a stredného podnikania v potravinárskom priemysle na Slovensku vo vybranom samosprávnom kraji a jeho možnom budúcom smerovaní,
- aktuálnosť skúmanej problematiky umocnená prebiehajúcimi integračnými procesmi, internacionalizáciou podnikania v jednotlivých odvetviach národného hospodárstva a globalizačnými tendenciami vo svetovom hospodárstve,
- výsledky výskumu obohacujú teóriu manažmentu malých a stredných podnikov, teóriu medzinárodného podnikania a internacionalizácie podnikateľskej činnosti.

Odporúčame ju do pozornosti manažmentu podnikateľských subjektov zo sektoru malého a stredného podnikania, odborníkom z akademickej obce, ale aj študentom vysokých škôl ekonomického zamerania.

Dr.h.c. Doc. JUDr. Alena Paulíčková, PhD.

Vysoká škola v Sládkovičove